

11359 - Nazardan (göz değmesinden) korunmanın yolu

Soru

Ben, son yıllarda bana nazar değdiğini hissettim. Allah Teâlâ, bana, -Allah'a hamdolsun- dikkat çekici bir güzellik bahşetmiş. Fakat ben, bunun için hayatımın düzensiz ve karmaşık olmasını istemiyorum. Size demek isterim ki: Bütün insanlar, özellikle de kâfirler, hoşlarına giden ve beğendikleri şeylerden dolayı Allah'a hamd-ü senâda bulunmuyorlar.

Bir genç kız, yüzünü örtmeden nazardan korunmasını sağlayan başka bir yol yok mu? İnsanın, Kur'an'dan bazı sûre veya âyetleri üzerinde taşıması, kendisini nazardan korur mu? İnsanların, el ayası veya göz şeklinde boyunlarına astıkları kolyeler hakkında ne dersiniz? Bu kolyelerin insanı nazardan koruduğunu, fakat bunları asmanın haram olduğunu işitmiştim. Ben, Müslüman olarak doğmama rağmen İslâm'ı yaşamadığım ilk yıllarıma göre şimdi kendimi daha iyi hissediyorum. Nazardan kurtulmak için üzerime Kur'an okunması mı gerekir?

Bir daha bana nazar değmemesi için kendimi nasıl koruyabilirim?

Detaylı cevap

Bilmelisin ki hicab, farzdır. Bir kimsenin, İslâm dîninden hoşuna giden şeyi seçmeye, hoşuna gitmeyen şeyi de terkedip bırakmaya hakkı yoktur.

Nitekim Allah -azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السَّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ. [سورة البقرة: 208]
[الآية: 208]

"Ey îmân edenler! (Bütün hükümlerine göre yaşamak ve ondan hiçbir şeyi bırakmamak sûretiyle) toptan İslâm'a girin. Şeytanın (günah işlemeniz için çağırdığı) yollarına uymayın. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır (bu sebeple ondan sakının)." (Bakara Sûresi: 208).

Hâfız İbn-i Kesîr -Allah ona rahmet etsin- bu âyeti tefsir ederken şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ, mü'min kullarına, İslâm'ın bütün hükümlerini kabul etmelerini, emirlerine göre hareket etmelerini ve yasaklarını da terk etmelerini emretmiştir." (İbn-i Kesîr Tefsiri; c: 1, s: 566).

Mü'min kadınlar, mahremleri dışındaki erkeklere zînetlerini (süslerini) göstermekten yasaklanmışlardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخْوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿31﴾ [سورة النور الآية: 31]

"(Ey Peygamber!) Mü'min kadınlara söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) esirgesinler ve ırzlarını (Allah'ın haram kıldığı şeylerden) korusunlar. Görünen kısmı müstesnâ olmak üzere, zînetlerini (yabancı erkeklere) göstermesinler. Başörtülerini, (başlarından) göğüslerinin üzerine (kadar) örtsünler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kendi (mü'min) kadınları, ellerinin altında bulunanlar (köleleri), erkeklerden âilenin kadınına şehvet duymayan (başkalarının yardımına muhtaç olan saf kimseler gibi) tâbi kimseler veya henüz kadınların kadınlık hallerinin farkında olmayan (henüz şehvet duymayan) çocuklardan başkasına (gizli) zînetlerini göstermesinler. (Yolda yürürken) gizlemekte oldukları zînetleri anlaşılсын diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey mü'minler! (Size emretmiş olduğu bu güzel sıfatlara ve övülen hasletlere) toptan Allah'a (itaat etmek sûretiyle) dönün (ve câhiliye toplumunun üzerinde bulunduğu kötü ahlâk ve sıfatları terkedin) ki (dünya ve âhirette) kurtuluşa eresiniz." (Nur Sûresi: 31).

Bu sebeple Allah Teâlâ'nın emrine uyarak hicaba bürünmek (örtünmek), -Allah'ın izniyle- sizi dünyada nazardan, âhirette de Allah'ın azabından koruyacaktır.

İnsanın, Kur'an'dan bazı âyetleri üzerinde taşımasına veya (el veya göz gibi) belli şekillerdeki kolyeleri boynuna asmasına gelince, Ukbe b. Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

« مَنْ تَعَلَّقَ تَمِيمَةً فَلَا أَتَمَّ اللَّهُ لَهُ، وَمَنْ تَعَلَّقَ وَدَعَةً فَلَا وَدَعَ اللَّهُ لَهُ » [رواه أحمد وأبو داود]

"Kim, kendisine fayda verdiği veya kendisinden zararı giderdiğine inanarak muska takarsa, Allah hayatta onun hiçbir işini tamamlamasın. Kim, kendisinden göz değmesini (nazarı) uzak tuttuğuna inanarak nazarlık takarsa, Allah ona rahatlık ve huzur vermesin." (İmam Ahmed ve Ebu Davud).

Ukbe b. Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunan başka bir hadiste o şöyle demiştir:

« أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْبَلَ إِلَيْهِ رَهْطٌ فَبَايَعَتْ تِسْعَةً وَأَمْسَكَ عَنْ وَاحِدٍ. فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! بَايَعَتْ تِسْعَةً وَتَرَكْتَ هَذَا؟ قَالَ: إِنَّ عَلَيْهِ تَمِيمَةً، فَأَدْخَلَ يَدَهُ فَقَطَعَهَا، فَبَايَعَهُ. وَقَالَ: مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ » [رواه أحمد]

"On kişilik bir topluluk (bey'at etmek için) Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-dokuz kişinin bey'atını kabul etti, bir kişinin bey'atını kabul etmedi. (Arkadaşları:)

- Ey Allah'ın elçisi! Dokuz kişinin bey'atını kabul ettiniz, niçin şunun bey'atını kabul etmediniz, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Onun üzerinde temîme (muska) var (onun için bey'atını kabul etmedim) buyurdu.

Ardından elini (adamın üzerindeki muskayı almak için) girdirip muskayı çekip kopardı, sonra onun bey'atını kabul etti ve şöyle buyurdu:

- "Kim, temîme (muska) takarsa, Allah'a şirk koşmuştur." (Ahmed) (Nazar ve Hasetle İlgili Fetvâlar, s: 277).

Nazar ve hasedin tedâvisine gelince, hiç şüphe yok ki insan, Allah -azze ve celle-'ye ne kadar yakın olur, O'nu anmaya (zikre) devam eder ve Kur'an okursa, nazar ve diğer belâlardan, insan ve cin şeytanlarının eziyetinden o kadar uzak olur.

Aynı şekilde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kendisini korumak için birtakım yollara başvururdu. Müslümanın, kendisini şeytanın şerrinden korumasının en büyük ve en önemli yolu, Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'i okumasıdır. Bunların başında da Felak, Nas ve Fâtiha sûreleri ile Âyete'l-Kürsî gelir.

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen Allah'a sığınılan duâ ve zikirler gelir. Bunlardan bazıları şunlardır:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [رواه مسلم]

"Yarattığı şeylerin şerrinden Allah'ın noksansız sözlerine (isimlerine, sıfatlarına ve Kur'an âyetlerine) sığınırım." (Müslim, Zikir ve Duâ, hadis no: 4881).

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olduğuna göre o şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، وَيَقُولُ: إِنَّ أَبَاكَمَا كَانَ يُعَوِّذُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ.»
[رواه البخاري] «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ»

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Hasan ve Hüseyin'in üzerine okur ve şöyle derdi: Her türlü şeytandan, zehirli hayvandan ve nazar eden gözden, Allah'ın noksansız sözlerine (isimlerine, sıfatlarına ve Kur'an âyetlerine) sığınırım." (Buhârî, Peygamberlerin Kıssaları; hadis no: 3120).

Hadiste geçen (لَامَّةٍ)) (("Lâmme" lafzının anlamı hakkında Muhaddis el-Hattabî şöyle demiştir:

"Bundan kastedilen, insanın başına gelen deli olmak ve akli başından gitmek gibi, her hastalık ve belâdır."

Ebu Saîd'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre o şöyle demiştir:

"Cebrâîl -aleyhisselâm-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Muhammed! Hastalandın mı? diye sordu.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Evet, dedi. Bunun üzerine Cebrâîl -aleyhisselâm- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in üzerine şunu okudu:

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ أَوْ حَاسِدٍ، اللَّهُ يَشْفِيكَ، بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ» [رواه أحمد وابن ماجه]

"Allah'ın adıyla sana eziyet veren her şeyden, her kötü nefisin, gözün veya hasetçinin şerrinden senin üzerine okurum. Allah sana şifâ versin. Allah'ın adıyla senin üzerine okurum." (Müslim, Selâm, hadis no: 4056).

İnsanın, sabah-akşam ve uykudan önce yapılan duâ ve zikirlerle diğer duâ ve zikirlere devam etmesinin, insanı nazardan korumada büyük rolü ve önemi vardır. Çünkü bu duâ ve zikirler, -Allah Teâlâ'nın izniyle- onun için bir sığınak ve kale konumundadır. Bu sebeple insanın bu duâ ve zikirleri yapmaya gayret etmesi gerekir.

Nazarın en önemli tedâvi yollarından birisi de, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in izin verdiği ve yapılmasını emrettiği rukyedir.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ أَمَرَ أَنْ يُسْتَرْقَى مِنَ الْعَيْنِ» [متفق عليه]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana veya (bilen birisine) nazara (göz değmesine) karşı rukye yaptırmayı emretti." (Buhârî, Tıb, hadis no: 5297).

Yine Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

كَانَ يُؤَمِّرُ الْعَائِنَ فَيَتَوَضَّأُ، ثُمَّ يَغْتَسِلُ مِنْهُ الْمَعِينُ» [رواه أبو داود وصححه الألبانيفي صحيح أبو داود]

"Nazar eden kimseye, (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tarafından) abdest alması, sonra da onun abdest suyundan kendisine nazar edilen kimsenin yıkanması emredilirdi." (Ebu Dâvud, Tıb, hadis no: 3382. Elbânî de 'Sahîh-i Ebî Dâvud'da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir. Hadis no: 3286).

Bu duâ ve zikirler ile yukarıda zikredilen tedâvi yolları, insanı Allah Teâlâ'nın izniyle nazar ve hasetten korur.

Allah Teâlâ'dan bizleri nazar ve hasetten korumasını dileriz.

Allah Teâlâ, en iyi bilendir.

(İbn-i Kayyim'in; Zâdu'l-Meâd, (c: 4, s: 162) adlı eserinden alınmıştır.)